

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 140/2018-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. apríla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou Mgr. Ivicou Štiglitz, Šafárikova 8, Rožňava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 28 Er 938/2012-40 z 9. septembra 2016 a uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 28 Er 938/2012-65 z 18. septembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou

namietala porušenie v záhlaví uvedených základných práv podľa Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 28 Er 938/2012-40 z 9. septembra 2016 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 9. septembra 2016“) v spojení s uznesením okresného súdu č. k. 28 Er 938/2012-65 z 18. septembra 2017 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 18. septembra 2017“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že proti sťažovateľke ako povinnej je vedená súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD., exekúcia o vymoženie sumy 1 995,11 € s príslušenstvom. Exekučným titulom je platobný rozkaz okresného súdu sp. zn. 18 Ro 93/2012 vydaný 28. mája 2012 (ďalej aj „platobný rozkaz“). Uvedeným platobným rozkazom okresný súd rozhodol o nároku zo zmluvy o úvere uzatvorenej 21. mája 2008 medzi právnou predchodkyňou oprávnenej – zaniknutou spoločnosťou [REDACTED] a sťažovateľkou (ďalej len „zmluva o úvere“). Sťažovateľke bol na základe tejto zmluvy poskytnutý úver vo výške 2 655,52 € (80 000 Sk ako istina), ktorý sa zaviazala splatiť spolu s úrokom a poplatkom v 60-tich mesačných splátkach po 67,85 €. Celkovo tak bola sťažovateľka povinná zaplatiť sumu 4 070,90 €. Pohľadávka zo zmluvy o úvere bola 23. septembra 2009 postúpená na základe zmluvy o postúpení pohľadávok na oprávnenú. Okresný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi 12. decembra 2012.

Sťažovateľka po vyhodnotení všetkých dokladov o platbách vykonaných v prospech oprávnenej zistila, že zaplatila viac, ako mala oprávnená nárok. Z toho dôvodu podala na okresný súd podanie označené ako „*Návrh na zastavenie exekúcie, dodatočné námietky proti exekúcii zo dňa 18. 05. 2016.*“. Sťažovateľka v podaní tiež podala námietky proti trovám exekúcie. V tomto podaní uviedla prehľad vykonaných platieb, v ktorých poukázala na úhradu vymáhanej pohľadávky, na bezdôvodné obohatenie na strane oprávnenej, ako aj na neprijateľné podmienky obsiahnuté v zmluve o úvere. O návrhu sťažovateľky rozhodol okresný súd uznesením z 9. septembra 2016, ktorým námietky proti exekúcii, ako aj námietky proti trovám exekúcie zamietol, pretože boli podané zjavne

po uplynutí lehoty ustanovenej v § 50 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení do 31. marca 2017. Okresnému súdu nebol známy ani žiaden dôvod uvedený v § 57 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, pre ktorý by mala byť exekúcia zastavená. Okresný súd preto uznesením z 9. septembra 2016 tretím výrokom zamietol aj návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie. Proti uzneseniu okresného súdu z 9. septembra 2016, ktoré vydal vyšší súdny úradník, podala sťažovateľka sťažnosť. V sťažnosti poukázala sťažovateľka na nezákonnosť exekučného titulu – platobného rozkazu a na neprijateľné podmienky v zmluve o úvere. Okresný súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľky uznesením z 18. septembra 2017 tak, že sťažnosť zamietol.

3. Sťažovateľka namieta hrubé porušenie svojich práv zo strany okresného súdu, pretože exekučný titul – platobný rozkaz nebol vôbec spochybný, pričom sťažovateľka ho vníma ako protizákonný. Okresný súd sa podľa sťažovateľky nedostatočne zaoberal jej argumentáciou, ktorou odôvodňovala splnenie podmienok pre zastavenie exekúcie, a ani realizovanými platbami v prospech oprávnenej. Okresný súd neskúmal, aká je skutočná výška nesplatenej pohľadávky a či oprávnená vôbec má voči sťažovateľke nejakú pohľadávku. Podľa sťažovateľky okresný súd vôbec nemal vydať platobný rozkaz, pretože úverová zmluva, na základe ktorej oprávnená uplatňovala svoj nárok, obsahovala mnoho neprijateľných podmienok.

4. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie označených práv uznesením okresného súdu z 9. septembra 2016 a uznesením okresného súdu z 18. septembra 2017 (čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu), zruší napadnuté uznesenia okresného súdu a vec vráti na ďalšie konanie a prizná sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 500 €, ako aj náhradu trov konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K namietanému porušeniu práv sťažovateľky uznesením okresného súdu z 9. septembra 2016

7. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie označených základných práv a slobôd uznesením okresného súdu z 9. septembra 2016, poukazuje na to, že v zmysle už uvedeného ustanovenia § 127 ods. 1 disponuje ústavný súd pri ochrane poskytovanej fyzickým alebo právnickým osobám len subsidiárnou právomocou. Zo subsidiárnej právomoci ústavného súdu vyplýva, že právomoc ústavného súdu nastupuje až vtedy, keď ochranu základných práv a slobôd nemôžu sťažovateľovi poskytnúť všeobecné súdy (I. ÚS 269/06). Ak sa pri predbežnom

prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže ochrany základných práv alebo slobôd domôcť využitím dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred všeobecnými súdmi, ústavný súd takúto sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci (IV. ÚS 115/07).

8. Vzhľadom na uvedený princíp subsidiárnej právomoci ústavného súdu tak ústavný súd nedisponuje právomocou preskúmať uznesenie okresného súdu z 9. septembra 2016, ktoré bolo vydané súdnym úradníkom, pretože takéto rozhodnutie mohlo byť (a v tomto prípade aj bolo) preskúmané v zmysle § 239 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súdom prvej inštancie, a to na základe sťažnosti ako osobitného prostriedku procesnej obrany proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu z 9. septembra 2016 odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie. Ústavný súd sa tak v ďalšom priebehu predbežného prerokovania sťažnosti venoval len časti sťažnosti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu z 18. septembra 2017.

K namietanému porušeniu práv sťažovateľky uznesením okresného súdu z 18. septembra 2017

9. Sťažovateľka namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu a tiež práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

10. Sťažovateľka svoje námietky v podstate kumuluje do troch okruhov:

- a) poukazuje na nezákonnosť samotného platobného rozkazu ako exekučného titulu,
- b) vyčíta okresnému súdu, že pri vydávaní poverenia súdnemu exekútorovi na vykonanie exekúcie neskúmal zákonnosť vydania platobného rozkazu,
- c) vyčíta okresnému súdu, že jej neposkytol dostatočnú ochranu pri rozhodovaní o jej návrhoch na zastavenie, resp. odklad exekúcie, ktorý tiež sťažovateľka navrhovala.

11. Pokiaľ ide o námietky sťažovateľky týkajúce sa zákonnosti platobného rozkazu ako exekučného titulu, ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že sťažovateľka mala možnosť sa proti platobnému rozkazu brániť podaním odporu podľa § 172 ods. 1 v tom čase platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku. Táto možnosť pre sťažovateľku riadne a zrozumiteľne vyplývala priamo z textu platobného rozkazu. Pretože sťažovateľka proti platobnému rozkazu, ktorý jej musel byť doručený riadne do vlastných rúk, odpor nepodala, nadobudol právoplatnosť a stal sa vykonateľným. Tieto skutočnosti sťažovateľka v sťažnosti nespochybňuje. V tejto súvislosti ústavný súd dáva do pozornosti zásadu *vigilantibus iura scripta sunt*; práva patria bdelym, teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv. Preto pokiaľ sťažovateľka napriek tomu, že platobný rozkaz jej bol riadne doručený, proti nemu odpor nepodala, postupovala nedbanlivo k ochrane svojich práv.

12. Obdobné stanovisko ústavný súd zaujíma aj k námietkam týkajúcim sa postupu okresného súdu pri vydávaní poverenia na vykonanie exekúcie. Sťažovateľka mala možnosť podať námietky proti exekúcii do 14 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie. V námietkach mohla objasniť, ako a v akom rozsahu už vymáhanú pohľadávku uhradila. Súdny exekútor vydal 15. januára 2013 upovedomenie o začatí exekúcie, ktoré bolo sťažovateľke doručené 25. januára 2013 (tieto skutočnosti vyplývajú z uznesenia okresného súdu z 9. septembra 2016, pozn.). Sťažovateľka podala námietky proti exekúcii až 26. mája 2016, teda zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 50 ods. 1 Exekučného poriadku. Tým sťažovateľka znemožnila, aby boli jej námietky a argumenty riadne preskúmané exekučným súdom, ktorý bol plne oprávnený poskytnúť jej ochranu, pokiaľ by skutočne došiel k záveru o neprípustnosti exekúcie.

13. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že vníma negatívny dopad exekučných konaní vedených na vymoženie súm z finančných pôžičiek poskytovaných nebankovými subjektmi. V mnohých prípadoch boli poskytované aj za využitia určitej miery nevedomosti dlžníkov alebo pre účely riešenia ich zložitých životných situácií. Na druhej strane je však potrebné akceptovať aj slobodu rozhodovania, ktorá so sebou nesie aj zodpovednosť za svoje konanie. Táto zodpovednosť sa musí prejavovať aj aspoň v základnej miere

obozretnosti pri ochrane svojich práv a záujmov. Práve takáto obozretnosť v prípade sťažovateľky vyžadovala od nej istú aktivitu v podobe podania odporu alebo aspoň včasného podania námietok proti exekúcii. Sťažovateľka však takéto úkony na obranu svojich práv a záujmov nevykonala.

14. Sťažovateľka tiež v sťažnosti namieta, že jej okresný súd pri rozhodovaní o jej návrhoch na zastavenie exekúcie neposkytol dostatočnú ochranu. Ústavný súd preto preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu z 18. septembra 2017. Okresný súd poukázal na skutočnosť, že pokiaľ sťažovateľka spochybňovala výšku svojho záväzku, mala podať proti platobnému rozkazu odpor. Okresný súd ďalej uviedol:

„Súd poukazuje aj na Dohodu o postupnom splatení vymáhanej pohľadávky, ktorú uzatvorila povinná so súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým dňa 17. 02. 2016 podľa § 56 ods. 10 EP, a v ktorej sa povinná zaviazala pohľadávku voči oprávnenému: [REDACTED], [REDACTED]... vymáhanú na základe exekučného titulu – platobného rozkazu č. k. 18RO/93/2012-19..., splácať v pravidelných mesačných splátkach po 130,- EUR od 25.03.2016. Dohoda bola uzatvorená na žiadosť povinnej zo dňa 11. 02. 2016. Z uvedeného konania povinnej mal súd za preukázané, že povinná mala vedomosť o dlhu voči oprávnenému, ktorý ku dňu 17. 02. 2016 (uzatvorenia dohody o postupnom splatení vymáhanej pohľadávky) nespochybňovala, ani čo do dôvodu, ani čo do výšky a mala vôľu ho oprávnenému uhradiť.“

15. Ústavný súd nezistil v sťažnosťou napadnutom uznesení okresného súdu z 18. septembra 2017 nič, čo by si vyžadovalo zásah zo strany ústavného súdu. Právne závery okresného súdu sú logické, majú racionálny základ a sú aj v rovine ústavného práva akceptovateľné. Ústavný súd konštatuje, že tvrdenia sťažovateľky nie sú spôsobilé spochybniť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu. Okresný súd poukázal na skutočnosť, že sťažovateľka uzatvorila 17. februára 2016 so súdnym exekútorom dohodu o postupnom splatení vymáhanej pohľadávky vymáhanej na základe platobného rozkazu ako exekučného titulu. Z toho okresný súd usúdil, že sťažovateľka mala vedomosť o dlhu voči oprávnenému, ktorého výšku a ani dôvod nespochybňovala. Okresný súd preto dospel k záveru, že sťažovateľka nepreukázala vykonanie ďalších platieb, ktoré

by spochybňovali výšku vymáhanej pohľadávky, preto neboli dané dôvody na zastavenie exekúcie, na ktoré sa sťažovateľka odvolávala. Okresný súd tak nezistil žiadne dôvody na zmenu či zrušenie uznesenia okresného súdu z 18. septembra 2017, preto sťažnosť povinnej uznesením z 18. septembra 2017 zamietol.

16. Právny záver okresného súdu v tejto otázke nemožno považovať za svojvoľný či neodôvodnený. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08). V napadnutom uznesení okresného súdu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu.

17. Ústavný súd preto hodnotí sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

18. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, IV. ÚS 62/08). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

19. Ústavný súd preto sťažnosť v časti, ktorá smerovala proti uzneseniu okresného súdu z 18. septembra 2017, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Pretože sťažnosť bola odmietnutá, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky, pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2018